

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3724/23
11.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Оливера Поповић, адвокат из Београда, ул.Војводе Миленка бр.5, против туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Миша Петровски, адвокат из Београда, ул.Мајке Јевросиме бр.47, ради дуга, одлучујући о жалбама тужилаца и туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 7423/18 од 24.1.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе тужилаца и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 7423/18 од 24.1.2023. године у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 7423/18 од 24.1.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да тужиоцима АА и ББ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 1.555.850,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је обавезан тужени да тужиоцима на име дуга исплати износ од 50.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 01.02.2011. године, па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године, па до исплате у висини

референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, све у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да тужиоцима на досуђени износ од 50.000 евра плати камату по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 06.11.2008. године, па до 01.02.2011. године. Ставом трећим изреке одбачена је тужба тужилаца у делу у коме су тражили да суд обавезе туженог да им на име дуга исплати износ од 35.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка почев од 06.11.2008. године, па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године, па до исплате у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, све у динарској противвредности по званичном средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом четвртим изреке делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да им исплати износ од 25.000 евра са каматом по стопи коју одређује Европска централна банка, почев од 06.11.2008. године, па до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године, па до исплате у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 процентних поена, све у динарској противвредности по званичном средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом петим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде благовремено су обе парничне странке изјавиле жалбу и то тужиоци побијајући је у ставу другом, трећем, четвртном и петом изреке, а тужени побијајући је у ставу првом изреке, како то произилази из садржине жалбе, обоје из свих законских разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка обе парничне странке су опредељено тражиле.

Тужиоци су благовремено одговорили на жалбу туженог, а трошкове другостепеног поступка су опредељено тражили.

Испитујући правилност ожалбене пресуде на основу члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд је нашао да је жалба тужилаца делимично основана само у погледу одлуке о трошковима поступка из става петог изреке, а жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд, пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разложима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе тужилаца којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиоци су са

туженим закључили усмени уговор о зајму, по ком основу су туженом у периоду од новембра 2007. године закључно са јулом 2008. године позајмили укупан износ од 50.000 евра уз уговорену месечну камату од 10%. Тужиоци су у току лета 2008. године туженом продали и теренско возило марке "Toyota" тип "RAV 4", произведен 2005. године, рег.ознака ..., за купопродајну цену од 25.000 евра. Тужени је наведено возило даље отуђио ГГ који је туженом исплатио купопродајну цену возила, а ГГ је даље уз сагласност ДД, брата тужиоца, који је у саобраћајној дозволи био означен као власник возила, предметно возило продао трећем лицу које је возило продало крајњем власнику ЂЂ, који се код надлежног органа МУП-а данас води као власник возила. На име исплате купопродајне цене овог возила тужиоцима је од стране сведока ЕЕ испоручен грађевински материјал у вредности од 6.000 евра, а који износ је тужени платио овом сведоку, док је остатак новца на име купопродајне цене за купљено возило тужени исплатио тужиоцима кроз месечну камату од 10% у односу на вредност возила од 25.000 евра.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио материјално право и то одредбе члана 17, 148 став 1, 295, 557 и 562 став 1 Закона о облигационим односима, те је делимично усвојио тужбени захтев за исплату дуга у укупном износу од 50.000 евра са каматом у смислу члана 277 и 324 Закона о облигационим односима, почев од 01.02.2011. године, па до исплате, док је преостали део тужбеног захтева за исплату камате на досуђени износ од 50.000 евра за период од 06.11.2008. године до 01.02.2011. године одбио, као и за исплату износа главног дуга од 25.000 евра (вредност возила) по траженој камати, налазећи да је тужени уговорену купопродајну цену од 25.000 евра исплатио тужиоцима.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредбе члана 8 ЗПП. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд, као другостепени, те одлуку посебно не образлаже, на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП.

Супротно жалбеним наводима тужилаца и туженог, правилно је првостепени суд оценио да су парничне странке биле у облигационо-правном односу по основу усменог уговора о зајму, по ком основу су тужиоци у периоду од новембра 2007. године, закључно са јулом 2008. године, туженом више пута сукцесивно позајмљивали новчана средства, па је дуг туженог на име главнице зајма закључно са јулом 2008. године износио 50.000 евра, који износ је дужан надокнадити тужиоцима, а што је тужени и изјавио у свом страначком исказу на рочишту од 01.02.2016. године, као и на рочишту од 09.05.2016. године. На позајмљени износ новца била је уговорена и камата од 10% месечно, те како је тужени у предмету Општинског суда у Обреновцу Р 1131/08 од 05.01.2009. године изјавио да АА дугује износ од 85.000 евра, те је правилно првостепени суд нашао да овај износ представља главницу дуга од 50.000 евра, заједно са неисплаћеном каматом на позајмљени износ, од 35.000 евра, а која представља недозвољену зеленашку камату о којој је правноснажно одлучено претходном првостепеном пресудом П 624/11 од 18.07.2017. године.

На досуђени износ од 50.000 евра тужиоцима, по правилној оцени првостепеног

суда припада и камата сходно члану 277 и 324 ЗОО од дана падања у доцњу туженог, а како парничне странке нису уговориле рок враћања овог зајма, од дана када је тужени пао у доцњу, а то је 01.02.2011. године, када је исти примио уређени тужбени захтев за исплату позајмљеног износа, а што су и сами тужиоци у жалби истакли да не споре овај каматни почетак, а тужени се на исто није посебно изјашњавао, те је стога правилно одбијен и захтев за исплату камате на досуђени износ главног дуга од 50.000 евра почев од 06.11.2008. године, па до 01.02.2011. године.

Неосновано је жалбено указивање тужилаца да тужени није исплатио износ од 25.000 евра, а што представља купопродајну цену теренског возила “Toyota”, тип “RAV 4”, а с разлога што је првостепени суд правилно нашао да је овај износ исплаћен делом кроз испоруку грађевинског материјала тужиоцима од стране сведока ЕЕ у име туженог, а делом сам тужени кроз исплату месечне камате од 10% у односу на вредност возила од 25.000 евра.

Неосновани су жалбени наводи туженог којима указује да је цео позајмљени износ вратио тужиоцима, и да им ништа не дугује, а имајући у виду да је сам тужени током поступка изјавио да тужиоцима дугује износ од 50.000 евра, а на околност да је исти вратио, није суду пружио доказе у смислу члана 231 став 2 ЗПП.

Нису основани ни жалбени наводи тужилаца којима нападају слободну оцену доказа првостепеног суда. Наиме, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8 ЗПП, којом је прописано да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Овом одредбом установљено је начело слободне оцене доказа које подразумева одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази и суду препуштено да изврши њихову савесну и брижљиву оцену и да према специфичностима конкретног случаја и резултатима конкретног истраживања, слободно и без формалних ограничења цени изведене доказе и формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Слободна оцена доказа подразумева и слободно одлучивање суда које ће доказе извести ради утврђивања битних чињеница (члан 229 став 2 у вези са чланом 313 и 319 став 1 ЗПП), при чему су обе стране исцрпеле све доказне предлоге у првостепеном поступку. При том је првостепени суд детаљно саслушао парничне странке и сведоке, те извео доказ њиховим суочењем, и јасно назначио којим исказима и у ком делу је поклонио веру, као јасним, логичним и аргументованим и непротивречним са осталим доказима.

Приликом одлучивања о основаности жалби, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе, које су тужиоци и тужени истакли у жалби, али их, будући да не могу довести до другачије, за жалиоце повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосноване жалбе тужилаца и туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке применом члана 390 Закона о парничном поступку, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом тужилаца побија одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке побијане пресуде, с обзиром да је првостепени суд погрешно применио одредбе члана 153 ЗПП. Имајући у виду исход спора и постигнут успех тужилаца, те одредбе члана 153, 154 и 163 ЗПП, Апелациони суд је обавезао туженог да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 1.555.850,00 динара и то на име састава тужбе и 4 образложена поднеска у износу од по 22.500,00 динара, заступање на 28 одржаних рочишта од стране пуномоћника из реда адвоката у износу од по 24.000,00 динара, на име приступа на 12 неодржаних рочишта у износу од по 12.750,00 динара, све увећано за 50% за другу заступану страну, као и трошкови судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 74.800,00 динара, све одмерено према важећој Адвокатској тарифи у време доношења одлуке о трошковима и Таксеној тарифи важећој у време настанка таксене обавезе, па је применом члана 401 тачка 3 ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Како тужени није успео у другостепеном поступку, а тужиоци су успели само у сразмерно незнатном делу, у погледу одлуке о трошковима поступка, на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић